

فضای مجازی

وبژه نامه سوئیر همایش ملی

روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم - اسفند ماه ۱۳۹۵

مجلس شورای اسلامی
مدیریت فرهنگی

شهرت اطلاع رسانی داخلی
دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

معاون فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم مطرح کرد:

سوئیر همایش ملی و نخستین نمایشگاه فضای مجازی پاک در قم برگزار می شود

مدیر کل اطلاع رسانی و تبلیغ نوین دفتر تبلیغات اسلامی عنوان کرد:

جزئیات کارگاه های علمی همایش فضای مجازی پاک

دبیر اجرایی همایش:

حضور چشمگیر شرکت کنندگان در سوئیر همایش ملی فضای مجازی پاک

دکتر نجفی سولاری:

منظور از فضای مجازی پاک، محدود کردن آن نیست

سومین همایش ملی و نخستین نمایشگاه فضای مجازی پاک در قم برگزار می شود

* ارسال ۱۶۰ چکیده مقاله و ۱۵۰ مقاله به دبیرخانه همایش

وی گفت: از دیگر ویژگی های این همایش، تولید ادبیات علمی و مورد نیاز این عرصه است که ۱۶۰ چکیده مقاله و ۱۵۰ مقاله به دبیرخانه این همایش رسیده است و ارزیابی بخش قابل توجهی از مقالات نهایی شده که مجموعه داوری خوبی از دوستان دانشگاهی و حوزوی در بررسی این مقالات حضور داشتند.

معاون فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم اظهار داشت: برخی از مقالات مربوط به محتواهای فضای مجازی و برخی دیگر مقالات فناورانه و فنی مربوط به این فضا است که آنها را اعضای هیأت علمی دانشگاه ها پیگیری می کنند که بخشی از مقالات در تهران ارزیابی می شود و قطعاً در اختیار وزارت های علوم و ارتباطات و فناوری اطلاعات قرار می گیرد.

* اعطای گواهی نامه به شرکت کنندگان در کارگاه ها

معاون فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم ابراز داشت: برگزاری کارگاه های متنوع و متعدد از دیگر ویژگی های این همایش به شمار می رود؛ در طی روزهای سه شنبه و چهارشنبه (۱۷ و ۱۸ اسفندماه سال جاری) تعداد ۱۱ کارگاه و چندین پنل برای ارائه مقالات برگزیده تحت عناوینی از جمله کارگاه آداب و احکام فضای مجازی، تحلیل جرائم فضای مجازی، مدیریت سازمان دهی و اسناددهی منابع، آسیب شناسی رفتارهای جنسی نامتعارف در فضای مجازی، پایگاه های مجازی نور و نقش کاربردی آن، سواد فضای مجازی، فقه فضای مجازی، سواد رسانه ای در تحقق فضای مجازی پاک و سواد رسانه ای و فرهنگی سازی در حوزه بازی های رایانه ای برگزار خواهد شد.

وی گفت: علاقه مندان برای شرکت در این کارگاه ها می بایست به سایت فضای مجازی پاک مراجعه کرده و نسبت به ثبت نام خود اقدام کنند؛ قابل ذکر است که به شرکت کنندگان در این کارگاه ها، گواهی ارائه خواهد شد. معاون فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم با اشاره به اسامی سخنرانان این همایش گفت: همایش فضای مجازی پاک با سخنرانی

علمیه قم تصریح کرد: از جمله ویژگی های این همایش، مشارکت مجموعه های متعدد علمی دانشگاهی و حوزوی است که از جمله آن ها می توان به دانشگاه های شهید بهشتی، صنعتی شریف، تهران، علامه طباطبایی، شاهد و خواجه نصیر طوسی اشاره کرد.

وی افزود: همچنین مراکز حوزوی متعددی در این امر همکاری داشتند که مرکز مدیریت حوزه های علمیه، مراکز تخصصی حوزوی، جامعه المصطفی العالمیه، مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، دانشگاه باقرالعلوم (ع) و... از جمله آنها به شمار می روند.

حجت الاسلام والمسلمین روستا آزاد عنوان کرد: همچنین در این امر، سازمان ها و مراکز از جمله نیروی انتظامی، سپاه پاسداران، صدا و سیما، رادیو معارف، اپراتورهای همراه اول و رایتل، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی و... مشارکت کردند که از میان مراکز مشارکت کننده برخی در تهیه مقالات، بعضی در داوری و تعدادی نیز در برگزاری پنل ها و کارگاه ها همکاری داشتند.

کاماموریت سومین همایش ملی و نخستین نمایشگاه فضای مجازی پاک که به همت دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم برگزار می شود، ترویج گفتمان توأمان فرصت و تهدید در فضای مجازی است.

به گزارش روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی، حجت الاسلام والمسلمین روستا آزاد، معاون فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم از برگزاری سومین همایش ملی و نخستین نمایشگاه فضای مجازی پاک طی روزهای ۱۷ الی ۱۹ اسفندماه امسال با هدف ترویج گفتمان توأمان فرصت و تهدید در فضای مجازی در محل سالن همایش های غدیر خبر داد.

وی با اشاره به بیانات مقام معظم رهبری که فضای مجازی را نباید فرصت صرف و تهدید صرف دانست، اظهار داشت: مأموریت سومین همایش ملی و نخستین نمایشگاه فضای مجازی پاک که به همت دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم برگزار می شود، ترویج گفتمان توأمان فرصت و تهدید در فضای مجازی است.

معاون فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه

که ابزار هجوم به عقاید و اخلاق جوانان می باشد؛ مسؤولیت نهادهای فرهنگی نیز تولید محتوای متناسب با این فضا است که هم عالمانه و فارغ از خرافات و شائبه های غیردینی و هم تولید متناسب با فضای مجازی باشد. وی افزود: در فضای مجازی و فرهنگ به شدت به دو مسأله نیازمندیم: یکی ورود عالمان و دیگری ورود عالمانه و متخصصانه در فضای مجازی؛ بسیاری از محتوای موجود که در حوزه تولید شده است، متناسب با فضای مجازی نیست و جهت تناسب با فضای مجازی، نیازمند فرآوری و ویرایش جدی هستند.

حجت الاسلام والمسلمین روستاآزاد در پایان خاطر نشان کرد: اکنون جبهه مقابل و معاند ما اعم از وهابیت، جبهه الحاد و کفر و بی دینی از این فضا بسیار استفاده می کنند، اما فضلا، علما و اندیشمندان حوزوی و دانشگاهی این حوزه را کمتر جدی می گیرند، درحالی که این مسأله برای مردم بسیار جدی است.

همایش چکیده مقالات تقدیم می شود و در آینده نزدیک مقالات برگزیده با رویکرد علمی و فرهنگی منتشر خواهند شد؛ همچنین برخی از مقالات که دارای استانداردهای علمی هستند، در نشریات پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و دانشگاه باقرالعلوم (ع) چاپ و منتشر می شوند. وی اظهار داشت: نکته دیگر، ادبیات فرهنگی و علمی این همایش است که جامعه نیازمند آن می باشد و خانواده ها، طلاب و دانشگاهیان بایستی نگاه توأمان فرصت و تهدید به فضای مجازی داشته باشند.

* مأموریت همایش فضای مجازی پاک

معاون فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم با اشاره به نقش نهادهای دینی و حوزوی در کنترل و پاکسازی فضای مجازی تصریح کرد: بعضی از مسؤولیت ها بر عهده مراکز فرهنگی و بخشی دیگر وظیفه مراکز اجرایی است؛ آنچه که از مجموعه های اجرایی توقع است، نظارت جدی تر و پایش آن و جلوگیری از فضاهایی

دکتر محمود واعظی «وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات»، دکتر سیدرضا عاملی «عضو حقیقی شورای عالی فضای مجازی»، شهرداری «رییس مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور» و فیروزآبادی «دبیر شورای عالی فضای مجازی» به سخنرانی خواهند پرداخت.

* برگزاری نمایشگاه با مشارکت مجموعه های تولید کننده محصولات فضای مجازی

وی تصریح کرد: در حاشیه این همایش، نمایشگاهی با مشارکت مجموعه های تولید کننده محصولات فضای مجازی از جمله اپراتورهای همراه اول، رایتل، سازمان سراج، پژوهشکده امر به معروف و نهی از منکر، نیروی انتظامی در مرکز همایش های غدیر دفتر تبلیغات اسلامی واقع در قم، چهارراه شهدا، ابتدای خیابان معلم برگزار می شود که ۱۷ تا ۱۹ اسفندماه از ساعت ۹ تا ۲۰ به روی علاقه مندان باز خواهد بود.

حجت الاسلام والمسلمین روستاآزاد افزود: در این

مدیرکل اطلاع رسانی و تبلیغ نوین دفتر تبلیغات اسلامی عنوان کرد:

جزئیات کارگاه های علمی همایش فضای مجازی پاک

مدیرکل اطلاع رسانی و تبلیغ نوین دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم افزود: این کارگاه های آموزشی توسط مراکز شرکت کننده در همایش اجرا می شود که شامل یازده کارگاه و سه نشست تخصصی خواهد بود.

جعفری با بیان جزئیات و موضوعات این کارگاه ها گفت: موضوعات کارگاه ها شامل اخلاق و فقه فضای مجازی، نحوه استفاده صحیح از فضای مجازی و همچنین بحث سواد مجازی، توسعه و تقویت دیدگاه کاربران می باشد. وی عنوان کرد: با توجه به اینکه کارگاه ها از سطح علمی بالایی برخوردار هستند شرکت کنندگان می توانند از آن بهره کامل را ببرند و در پایان همایش به شرکت کنندگان گواهی پایان دوره ارائه می گردد.

وی همچنین گفت: شرکت در این همایش و کارگاه ها مشروط به ثبت نام در سایت همایش ملی فضای مجازی پاک است و شرکت برای طلاب، دانشجویان، فعالان فرهنگی و عموم کسانی که دغدغه مند این فضا هستند

۱۴ کارگاه ها از سطح علمی بالایی برخوردار هستند که شرکت کنندگان می توانند از آن بهره کامل را ببرند و همچنین در پایان همایش به شرکت کنندگان گواهی پایان دوره ارائه می گردد.

اباذر جعفری مدیرکل اطلاع رسانی و تبلیغ نوین دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، از برگزاری کارگاه های علمی در ایام سومین همایش ملی فضای مجازی پاک با هدف تقویت محتوایی و علمی در عرصه فضای مجازی در تاریخ ۱۷ الی ۱۹ اسفندماه سال جاری در محل سالن همایش های غدیر دفتر تبلیغات اسلامی خبر داد.

وی با اشاره به برگزاری سومین همایش ملی فضای مجازی پاک عنوان کرد: با توجه به اینکه این همایش جنبه علمی و ترویجی دارد بخشی از فعالیت های ارائه شده در این همایش در قالب کارگاه های علمی و کاربردی جهت استفاده علاقمندان برپا خواهد شد.

آزاد است.

جعفری با بیان اینکه برخی شرکت کنندگان از سراسر کشور در این همایش شرکت می کنند افزود: امیدواریم با ایجاد یک محیط گفتگو بین شرکت کنندگان و اساتید بتوانیم در زمینه تقویت محتوایی و علمی فضای مجازی یک حرکت راهبردی را داشته باشیم.

قابل ذکر است که مراکز ارائه دهنده کارگاه ها عبارتند از: دانشگاه تهران، پلیس فتا، سازمان سراج، بنیاد بازی های رایانه ای، مراکز اخلاق و تربیت، پژوهشکده امر به معروف و نهی از منکر، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور، پژوهشکده فقه و حقوق، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

دکتر نجفی سولاری:

منظور از فضای مجازی پاک، محدود کردن آن نیست

چالشی که بدیهی و طبیعی است، اینکه هنوز متکی بر اینترنت هستیم و شبکه ملی اطلاعات نداریم. ما عمدتاً محتواها را دانلود می‌کنیم و به نوعی آن را از دیگران گدایی می‌کنیم. خودمان دارای کمترین تولید محتوا هستیم و یا اصلاً تولید نداریم. نسبت بین این دریافت محتوا و تولید محتوا باید تناسب داشته باشد. اساساً سرویس محور و خدمات محور در فضای مجازی حرکت نکردیم. نرم افزارهای بسیار زیادی در دنیا وجود دارد که برای ما نیاز است، و ما بدون در نظر گرفتن شرایط و مقتضیات آن چالش‌ها، از سرویس‌های غیرومی استفاده می‌کنیم. و گرفتاری‌هایی نیز در این مسیر ایجاد می‌شود. چالش اساسی‌تر، عدم ادراک جامعه کاربر از موهبت این فضای مجازی است. ضعف در بخش‌های مختلف دولت، حکمرانی، اداره و حمایت از فضای مجازی وجود دارد. اراده‌ای که این تکنولوژی و این رسانه را در اختیار بگیریم به طور جامع و کامل در همه سطوح نیست.

ناهنجاری‌ها گرفته می‌شود، و به جای آن محتواها و هنجارهای بومی مطابق شرایط و فهم مقتضیات خودمان اشاعه پیدا کنند.

کابرای رسیدن به فضای مجازی مطلوب چه راهکارهایی ارائه می‌فرمایید؟

برای حاکم کردن اخلاق در فضای مجازی رعایت شش نکته ضروری است. زیرساخت‌های فضای مجازی بومی را مانند شبکه ملی اطلاعات را به وجود بیاوریم. محتواهای متناسب و مورد نیاز جامعه اسلامی فراهم شود. تولید محتواهای با موضوع خدمات هنجارساز مبتنی بر اخلاق. افزایش سواد رسانه‌ای کاربران. حاکم شدن اخلاق در این فضا، تا بتوان قوانین و مقررات حاکم کردن اخلاق حسنه را در این فضا ایجاد کرد. با کسانی که رفتارهای ضد اخلاقی دارند برخورد شود و امنیت کسانی که اخلاقی عمل می‌کنند را تأمین کنیم.

کچالش‌های فنی و زیرساختی پیش روی فضای مجازی پاک چیست؟

دکتر حسن نجفی سولاری، استاد دانشگاه و مشاور معاونت مجازی صدا و سیما می‌گوید که منظور ما از فضای مجازی پاک، عدم استفاده از این فضا و یا محدود کردن آن نیست. مصاحبه ایشان را در ادامه از پیش رو می‌گذرانیم.

کبرگزاری همایش فضای مجازی پاک و همایش‌هایی از این قبیل تا چه اندازه می‌تواند در سالم سازی فضای مجازی کمک کند؟

اعتقاد ما این است که یکی از کاربردی‌ترین کنفرانس‌ها و سمینارها که تأثیر آن در حوزه‌های دانشگاهی و حاکمیتی انجام می‌پذیرد همایش‌هایی مانند همایش فضای مجازی پاک می‌باشد، البته در دو همایش قبل، قدرت رسانه‌ای کافی وجود نداشت. امیدوارم که همایش سوم بتواند این مسئله را حل کند. همایش سال‌های قبل خیلی تأثیری در بین مردم نداشت و بیشتر در حوزه‌های دانشگاهی و حاکمیتی اثر داشت.

ک فضای مجازی پاک چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد؟

منظور ما عدم استفاده از فضای مجازی و یا محدود کردن آن نیست. بلکه همان‌گونه که زیست بوم اول انسان‌ها، جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند، دچار تنش‌ها ناراحتی‌ها و ناهنجاری‌هایی شده است، به همین طریق در فضای مجازی نیز به وجود می‌آید. همان‌گونه در فضای واقعی سازمان‌ها، نهادها، ارگان‌ها، بخش‌های دولتی، عمومی و خصوصی تلاش می‌کنند که این ناهنجاری‌ها را از بین ببرند، همین وضعیت را نیز ما در فضای مجازی توقع داریم. بنابراین از نظر ما فضای مجازی پاک، زیست بوم دومی است که حقوق آن در این فضا رعایت می‌شود، نسبت به یکدیگر تجری نمی‌کنند، جلوی

مقالات به تناسب موضوعی که دارند به یکی از دو تیم عنوان شده جهت ارزیابی سپرده می شود. هر مقاله توسط دو داور بررسی می شود و نتیجه پس از تایید کمیته علمی همایش اعلام خواهد گردید.

کال برنامه شما برای مقالات برگزیده چیست؟

همه مقالاتی که در همایش حداقل امتیاز تعیین شده را دریافت کنند مورد پذیرش قرار گرفته و ضمن این که گواهی پذیرش دریافت خواهند کرد از طرق مختلف منتشر و به نام نویسنده ارائه خواهند شد. علاوه بر اینکه از مقالات برتر با اهدای جوایز تقدیر به عمل خواهد آمد و توسط پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) ایندکس خواهند شد و طی برگزاری پنل هایی ظرف دو روز پیش از همایش یعنی ۱۷ و ۱۸ اسفندماه مقالات ارائه خواهد شد.

کال در مورد فعالیت های دبیرخانه همایش ملی فضای مجازی پاک اگر نکته ای باقی مانده است، بفرمایید؟

فعالیت های دبیرخانه محدود به نمایشگاه، پنل و همایش ها نمی شود و ما در نظر داریم دو عنوان کتاب شاخص در زمینه فضای مجازی پاک، چاپ و در همایش رونمایی کنیم. همچنین ویژه نامه ای را منتشر کرده ایم که شماره های بعدی آن نیز قبل و بعد از همایش منتشر خواهد گردید. چکیده های مقالات نیز تنظیم شده است و به زودی در قالب کتاب منتشر می شود.

دبیر اجرایی همایش:

حضور چشمگیر شرکت کنندگان در سومین همایش ملی فضای مجازی پاک

حجت الاسلام والمسلمین روح الله رضوی دبیر اجرایی سومین همایش ملی فضای مجازی پاک، به گزارشی پیرامون فعالیت های دبیرخانه سومین همایش ملی فضای مجازی پاک پرداخت و از استقبال چشمگیر شرکت کنندگان در بخش مقالات خبر داد. مشروح این گفتگو در ادامه درج می گردد:

کال مشارکت در سومین همایش ملی فضای مجازی پاک را چگونه ارزیابی می کنید؟

مشارکت پژوهشگران و نخبگان فضای مجازی کم نظیر بود و با ارسال مقالاتشان از ما حمایت کردند؛ که از آنها سپاسگزاریم. همچنین قردان سمن جمعیت توسعه گران فضای مجازی هستیم که سبب این کار خیر شدند.

همچنین از معاون محترم فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی و مدیر محترم اداره کل تبلیغ نوین سپاسگزاریم.

کال با توجه به نزدیک بودن زمان برگزاری همایش؛ در مورد مقالات وصول شده در دبیرخانه توضیح بدید.

زمان ارسال مقالات در ۱۵ بهمن ماه به پایان رسید، اما تا ۲۰ بهمن همچنان به واسطه استقبال کم نظیر مخاطبان، مقالات را پذیرفتیم. حجم مقالات بیش از انتظار ما بود و خوشبختانه عمدتاً از سطح کیفی خوبی هم برخوردار بودند به طوری که عناوین و موضوعات انتخاب شده حاکی از درک صحیح نویسندگان از وضعیت فضای مجازی بود. از نظر محتوا هم اغلب مقالات قوی ارزیابی می شوند.

کال لطفاً از داوری مقالات بفرمایید که به چه صورت است و در چه زمانی نتایج اعلام خواهد شد؟

با توجه به استقبال چشمگیر شرکت کنندگان، زمانبندی ما در مورد داوری مقالات با چالش روبرو شد، اما با تدابیری که اندیشیده شد؛ توانستیم همه

مقالات را جهت داوری ارسال کنیم؛ نتایج داوری بزودی اطلاع رسانی می شود.

کال در خصوص نحوه داوری توضیح دهید.

نحوه داوری مقالات به این شکل بود که از دو تیم داوری استفاده می کنیم که بخش علوم فنی، زیرساخت ها و تکنولوژی های فضای مجازی متشکل از اعضای هیات علمی دانشگاه های تهران هستند و بخش علوم انسانی و اجتماعی، عمدتاً از اعضای هیات علمی دانشگاه ها و پژوهشگاه های قم هستند.

دکتر مونس سیاح:

ترویج استفاده از شبکه‌های اجتماعی غیربومی در صدا و سیما و ارگان‌های دولتی به شدت آسیب‌زا است

ساختار تصویری، آسیب‌ها و عوارض کمتری داشته باشد، حتی در میان همین شبکه‌های اجتماعی غیربومی موجود نیز چنین رسانه‌هایی وجود دارند، در حالیکه درانتخاب‌های فرهنگی و اجتماعی بدون توجه به ماهیت ساختاری و کارکردی، شبکه تصویری پراسیب ارجحیت پیدا کرده است.

بی‌توجهی به همین امر سبب شده است تا برخی مقامات مسئول در آموزش و پرورش، یا بعضی از مدارس خاص، یکی از همین ابزارهای فضای مجازی (شبکه‌های اجتماعی) را به عنوان رسانه آموزشی یا ارتباطی برگزینند و از اثرات مخرب مترتب بر آن غفلت نمایند. در حالیکه چه بسا با مطالعه پیشینی می‌شد گزینه‌های کم‌آسیب‌تری برای استفاده از این تکنولوژی و مزایای آن انتخاب نمود تا در بین دانش‌آموزان ترویج گردد.

همچنین دامن زدن به ورود و استفاده از شبکه‌های مجازی غیربومی در رسانه ملی و ارگان‌های دولتی برای تعاملات مورد نیاز این نهادها و اطلاع‌رسانی و ارائه رسمی خدمات از این طریق به شدت آسیب‌زا است و کنترل حضور در این شبکه‌ها را دشوارتر خواهد کرد.

توجه به این موارد البته نباید ما را از این مهم غافل کند که یکی از اصلی‌ترین دلایل عدم موفقیت شبکه‌های اجتماعی بومی، ظرفیت محدود آنها در پذیرش کاربربوته است. قطعاً تأمین اعتبار جدی برای ایجاد و راه‌اندازی سرورهای که حداقل ظرفیت پذیرش ۳۰ تا ۴۰ میلیون کاربر را دارند باید در دستور کار مسئولین امر قرار بگیرد.

آیا نیروی توانمند و مستعد داخلی می‌تواند نرم افزارهای مشابه یا برتر از نرم افزارهای غربی در بخش شبکه‌های اجتماعی و... را پشتیبانی کند؟
برای پاسخ به این سؤال که قطعاً مثبت است لازم می‌دانم نکته‌ای را یادآوری کنم. وقتی ما صحبت

نظر می‌رسد مسائل متعدد دیگری وجود دارد که دست اندرکاران امر درباره آنها کم‌توجهی و کم‌توجهی پژوهشی داشته‌اند.

آیا افراد دیگری را بجز فراهم‌آوردندگان فنی اینترنت پاک در این حوزه دخیل می‌کنید؟ منظور شما دقیقاً چه کسانی هستند؟

بله دقیقاً. شما به عرصه مطالعات رسانه‌ای توجه کنید. لازمه تعامل کم‌آسیب با فضای مجازی آن است که در حوزه فلسفه انواع ابزارهای رسانه‌ای مجازی (از شبکه‌های اجتماعی گرفته تا برنامه‌های موبایلی و تالارهای گفت‌وگو و...) تحقیقات عمیق و گسترده‌ای انجام شود و در حوزه تصمیم‌گیری به صورت مؤثر مدنظر قرار گیرد. شما می‌بینید که چطور بی‌توجهی به همین موضوع باعث شده است که جمع‌بندی ما در موضوعی مانند فیلتر کردن یا نکردن برخی شبکه‌های اجتماعی به انتخاب‌هایی منجر شود که از قبل محکوم به شکست است.

برای مثال یک شبکه اجتماعی کاملاً تصویری حتی اگر تعدادی از روحانیون نیز در آن فعالیت ارزشی کنند مسلماً از لحاظ روانشناسی رسانه‌ای، بیشتر برای عرضه تصاویر جالب توجه توسط عموم کاربرها است، که موجب ارزش یافتن هویت تصویری افراد خواهد شد.

در این صورت مسلم است که در چنین فضایی دائماً با انواع صفحات با جذابیت‌های بصری رو به رو خواهید بود که در فرهنگ ما مناسب ارزیابی نمی‌شوند و حتی بستن این صفحات نیز نمی‌تواند چندان راهگشا باشد؛ زیرا اساساً این شبکه اجتماعی بر مبنای تقویت این هویت نامطابق با فرهنگ ما پایه ریزی شده و همان را در بین کاربران خود تقویت می‌کند. در حالی که یک شبکه اجتماعی دیگر ممکن است اساساً برای عمومی کردن هویت‌های تخصصی‌تر و بر مبنای متن و نوشتار طراحی شده باشد و به این ترتیب نسبت به

دکتر مونس سیاح، عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی شریف و معاونت پژوهشی شورای اجتماعی زنان و خانواده شورای عالی انقلاب فرهنگی به توضیحاتی در خصوص فضای مجازی پاک پرداخت که در ادامه می‌خوانیم.

کارگزاری همایش فضای مجازی پاک و همایش‌هایی از این قبیل تا چه اندازه می‌تواند در سالم‌سازی فضای مجازی کمک کند؟

عامل اثربخشی چنین همایش‌هایی باز کردن دریچه‌های تازه به مسائل مغفول مانده، در حوزه فضای مجازی پاک و معطوف نمودن توجه نخبگان و حتی عموم مردم در رابطه با این موضوع مهم، و گفت‌وگو سازی در این باره است. بنابراین امید است که برگزاری چنین همایش‌هایی بتواند آغازگر حرکت‌ها و جرعه‌هایی باشد. هرچند این را هم باید اضافه کنم که قطعاً صرف برگزاری همایش‌ها و نشست‌ها، بهترین گزینه برای اقدام در این زمینه نیست.

فضای مجازی پاک چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد؟

پاسخ سؤال شما تا حد زیادی امروزه مشخص است. دسترسی به یک فضای مجازی عاری از آسیب‌های مترتب بر فضای کنونی، امروز از سطح نخبگانی گذشته و مطالبه بسیاری از اقشار مردمی به ویژه والدین، معلمان، دست‌اندرکاران فرهنگی جامعه و... است. بهتر است برای پاسخگویی به این سؤال کمی به عقب برگردیم و ببینیم اساساً در فضای تعاملی کاربر و فضای مجازی چه فاکتورهای مغفولی وجود دارد که بی‌توجهی به آنها آسیب‌های فعلی را ایجاد کرده است. در حالیکه تأمین زیرساخت مناسب فنی و تکنیکی برای فراهم کردن حداقل‌های مورد نیاز برای اینترنتی پاک همواره در این حوزه محل بحث بوده است، به

دکتر بطحائی:

ضرورت سرمایه گذاری بیشتر دولت و شورای عالی فضای مجازی در زمینه فضای مجازی

دکتر سید محمدتقی بطحائی عضو هیئت علمی دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی و عضو هیئت موسس جمعیت توسعه گران فضای مجازی پاک به توضیحاتی در خصوص فضای مجازی پاک پرداخت که بخش دوم آن را در ادامه می خوانیم.
کافضای مجازی فعلی کشور را چطور ارزیابی می فرمایید؟

فضای مجازی یک زمین بازی بزرگ است که دوست و دشمن در آن بازی می کند؛ و ما هنوز اوایل کار هستیم. شورای عالی فضای مجازی باید سرمایه گذاری های زیادی را به طور جدی انجام دهد و دولت نیز همسو با آن باشد. تاکنون فضای مجازی نسبتاً خوب می باشد.

کآیا تاکنون در جهت بومی سازی فناوری های نوین اقدامات موثری صورت گرفته است؟

بله. ما پروژه های زیادی در راستای استفاده از بستر شبکه های بی‌سیم که یک بستر امن می باشد و زیر ساخت آن موجود است را انجام دادیم، و پروژه هایی برای شرکت مخابرات و وزارت نیرو، برای استفاده فنی از این بستر انجام شده است. این آمادگی وجود دارد، که بستری برای شبکه های فضای مجازی مهیا شود، و در این رابطه، نیاز به شرکت های دانش بنیان است که از نظر فنی، تکنولوژی و همچنین نرم افزارهای مربوطه وارد عمل شوند، که نمونه آن، پروژه طراحی و ساخت مودم های انتقال داده پرسرعت پهنای باند از روی خطوط برق فشار ضعیف می باشد.

کآیا از نظر فنی امکان انتقال اطلاعات از طریق کابل برق به جای کابل تلفن وجود دارد؟

بله. در حال حاضر ADSL از طریق کابل های تلفن برای مبادله دیتا استفاده می شود. در آینده مودم های BPLC جای ADSL را خواهند گرفت. در آینده رقیب ADSL همین BPLC خواهد بود که

از نیروی توانمند داخلی می کنیم، معمولاً اذهان به سمت متخصصین دانش رایانه و مهندسی های مرتبط با فضای مجازی می رود و کار به یک تیم فنی این چنینی واگذار می شود. به نظر نمی رسد موفقیت یک شبکه اجتماعی یا هزار بار مجازی دیگری به صرف پیاده سازی فنی آن محقق شود. مطالعات متعددی در حوزه علوم انسانی مرتبط با ابزار، هدف و مخاطبین آن در این خصوص مؤثر است.

کآراهاکار شما برای رسیدن به فضای مجازی مطلوب چیست؟

مسئله حوزه های علمیه می تواند در این سطح بسیار نقش آفرین باشند. آداب حضور در رسانه های مجازی موضوعی است که به ازای ابزارهای مختلف مجازی به درستی تبیین نشده است. مطالعات تطبیقی در خصوص تربیت کودکان در حوزه های وابسته به فضای مجازی همچنان مغفول مانده است. برای مثال امروزه کاربرد فضای مجازی و حتی آموزش مهارت های مرتبط با این فضا برای سنین پایین هم در غرب توصیه می شود. تأیید یا رد این نظریات در تطبیق با نظریات اسلامی و تربیتی موضوع دیگری است که نیاز به مطالعات بیشتری دارد.

در نهایت کارهای ترویجی و ایجابی نیز از مهمترین قدم هایی است که متأسفانه در وضعیت فعلی بسیار کم رنگ است. علیرغم اینکه دغدغه متداندان زیادی در حوزه فضای مجازی به فعالیت پرداخته اند، ولی این فعالیت ها در بسیاری از ابعاد جنبه سلبی داشته و مخاطب در انتها نگران، سرگردان و بدون راه حل می ماند.

از کابل برق به جای کابل تلفن استفاده خواهد شد.
کآدر صورت فعال شدن این روش انتقال اطلاعات چه چالش ها و فرصت های جدیدی ایجاد خواهد شد؟

چالشی رخ نخواهد داد ولی فرصت های زیادی از نظر شغلی جهت تولید تجهیزات فنی ایجاد خواهد شد و ممکن است بحث یک بستر اینترنت امن پیش بیاید که از لحاظ حریم خصوصی امنیت بالاتری داشته باشد.

کآیا زیرساخت های لازم جهت سالم سازی و پاک سازی فضای مجازی داخل کشور وجود دارد؟

فیلترینگ هوشمند یکی از بحث هایی است که مطرح بوده است. البته فیلترینگ به صورت کلی هیچ وقت جواب نخواهد داد. چون در مقابله با آن فیلتر شکن ها به وجود می آیند. ولی اگر فیلترینگ هوشمند وجود داشته باشد که بتواند مانع قسمتی از ناپاکی ها شود و از اعمال حرام جلوگیری کند، چیز بدی نخواهد بود.

دکتر منیره حسینی:

حمایت از متخصصان داخلی تاثیر بسزایی در پیشرفت زیرساخت های بومی دارد

باشد و همینطور، حضور موثر و هدفمند در تعاملات بین‌المللی فضای مجازی. برای نیل به فضای مجازی پاک، یعنی فضایی برخوردار از محتوا و روابط پاک، مفید و سالم در عین ایمنی کامل، حرکتی همه جانبه، چه از سوی آحاد مردم جامعه و چه از سوی دولت و نهادهای قانونی ضروری و لازم است.

کجا جایگاه زیرساخت های بومی در حمایت از فعالیت های فرهنگی اینترنتی چیست؟

یکی از پر قدرت ترین رسانه ها، رسانه های اجتماعی برخط یا همان شبکه های اجتماعی اند که در فضای فرهنگی بسیار موثرند. اگر زیرساختها، همانطور که انتظار می رود، سرعت مطلوب و هزینه کمتر را نیز به همراه داشته باشند تاثیر بسزایی در توسعه خواهد داشت. به طور موازی، باید به بومی سازی محتوا و بومی سازی مدل های ارتباط با مخاطب نیز پرداخت که ظرفیت های خوبی در بین متخصصین کشور در همه این زمینه ها وجود دارد.

کجا فضای مجازی فعلی کشور را چطور ارزیابی می فرمایید؟

فضای مجازی فعلی کشور، خاکستری است. نه سپید و نه سیاه. البته باید منصفانه گفت که اقداماتی هم تاکنون صورت پذیرفته است، ولی قطعاً کافی نبوده

دکتر منیره حسینی عضو هیئت علمی دانشگاه خواجه نصیر و از اعضای هیئت مدیره جمعیت توسعه گران فضای مجازی پاک به توضیحاتی در خصوص فضای مجازی پاک پرداخت که بخش دوم آن را در ادامه می خوانیم.

کجا آیا نیروی توانمند و مستعد داخلی می تواند نرم افزارهای مشابه یا برتر از نرم افزارهای غربی در بخش شبکه های اجتماعی و... را پشتیبانی کند؟

بله قطعاً می توانیم، شاید تصور شود که توان متخصصان داخلی در این زمینه کم است؛ در حالی که من به شما اطمینان می دهم مشکل ما، نبود متخصص کافی در این زمینه نیست. همانند سایر زمینه ها که وقتی خواستیم، توانستیم؛ در این زمینه هم کافی است فعل خواستن را صرف کنیم و البته حمایت های لازم در جنبه های مادی و معنوی از سوی مدیران ارشد نظام صورت پذیرد. همین حالا نیز، برنامه نویسان داخلی، به طراحی، ساخت و تولید نرم افزار شبکه اجتماعی اقدام نموده اند که نه تنها چیزی از نمونه های مشابه خارجی کم ندارد، حتی در مواردی نظیر حفظ حریم شخصی کاربران، بهتر عمل نموده است و حتی توانسته، علاوه بر کاربران داخلی، کاربران خارجی را نیز جذب خود نماید.

کجا راهکار شما برای رسیدن به فضای مجازی مطلوب چیست؟

راهکارهای اصلی همان است که مقام معظم رهبری در سیاستهای کلی برنامه ششم توسعه ابلاغ نمودند. مواردی از جمله توسعه محتوا در فضای مجازی براساس نقشه مهندسی فرهنگی کشور تا حداقل پنج برابر وضعیت کنونی، بومی سازی شبکه های اجتماعی، تسلط بر دروازه های ورودی و خروجی فضای مجازی و پالایش هوشمندانه آن، ساماندهی، احراز هویت و تحول در شاخص ترافیکی شبکه به گونه ای که ۵۰ درصد آن داخلی

است، چون با آنچه رهبری اشاره فرمودند هنوز فاصله زیادی داریم. واقعیت این است که اینترنت ملی این مزیت را دارد که تبادلات اطلاعات در داخل کشور صورت می گیرد، در نتیجه سرعت بالایی رود و هزینه کاهش پیدا می کند، و این یعنی شرایط مطلوب هر کاربر.

کجا آیا تاکنون در جهت بومی سازی فناوری های نوین اقدامات موثری صورت گرفته است؟

بله، کارهایی صورت گرفته است. آنطور که نقل شده، فازیک سیستم عامل بومی به انجام رسیده یا تمامی قوانین و مقررات لازم برای اجرایی شدن آن تدوین گشته است. حدود یکسال پیش، معاون سازمان فناوری اطلاعات ایران از پیاده سازی فناوری رایانش ابری و بومی سازی این تکنولوژی در کشور خبر داد؛ یا چندی قبل، مرکز تحقیقات مخابرات ایران، خبر از بومی سازی سیستم های مخابرات (انتقال نوری) نوری برطرفیت داد. اما، طبق فرمایشات رهبری، متأسفانه شتاب رشد آنگونه که انتظار می رود نیست. امیدواریم با تلاش ها و حمایت های مسئولین در سال اقدام و عمل، شاهد اقدامات عملی بیشتری هم باشیم.

نشست هماهنگی کمیته علمی سومین همایش ملی فضای مجازی پاک برگزار شد

حجت الاسلام والمسلمین روستا آزاد با اشاره به اقدامات صورت گرفته گفت: بیش از ۲۵ نهاد و ارگان معتبر کشوری در برگزاری سومین همایش ملی فضای مجازی پاک مشارکت خواهند داشت که امیدواریم این همایش بتواند در روند بهبود و پاک سازی فضای مجازی موثر واقع شود.

دکتر رسول جلیلی در ادامه ضمن تاکید بر اهمیت فضای مجازی اذعان کرد: باید بررسی دقیقی از وضعیت موجود فضای مجازی صورت گیرد و بر پاکسازی آن اهتمام ویژه ای داشته باشیم. در ادامه این نشست سایر اعضای کمیته علمی به بیان دیدگاه های خود پیرامون نحوه بررسی آثار ارسالی به دبیرخانه همایش پرداختند.

کنشست کمیته علمی سومین همایش ملی فضای مجازی پاک روز پنجشنبه نهم دی ماه در سالن جلسات معاونت فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم برگزار شد.

در این نشست حجت الاسلام والمسلمین سعید روستا آزاد معاون فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی، دکتر رسول جلیلی و اعضای کمیته علمی همایش ملی فضا به گفتگو نشستند.

ابراز داشت: برای دانش پژوهان مراکز تخصصی حوزوی و خواهران جامعه الزهرا نشست هایی برگزار شد و از آنها برای ارسال آثارشان دعوت به عمل آمد. دکتر رسول جلیلی، عضو شورای عالی فضای مجازی با اشاره به پیشینه همایش فضای مجازی پاک، اظهار داشت: جمعیت توسعه گران فضای مجازی پاک به دنبال سالم سازی و توسعه فضای مجازی به صورت توانمند است و برخی مقالات که امروز به دبیرخانه همایش ارسال شده است در همین زمینه تدوین شده که امیدواریم برگزاری این نشست به میزبانی دفتر تبلیغات اسلامی و در شهر مقدس قم تاثیر بسزایی در تبیین و تحقق فضای مجازی پاک داشته باشد.

در ادامه این نشست نمایندگان مراکز مختلف به بیان دیدگاه ها و نقطه نظراتشان پیرامون نحوه برگزاری و اجرای سومین همایش ملی فضای مجازی پاک پرداختند.

نشست هماهنگی نمایندگان مراکز مشارکت کننده در سومین همایش ملی فضای مجازی پاک برگزار شد

نشست هماهنگی نمایندگان مراکز مشارکت کننده در سومین همایش ملی فضای مجازی پاک، با حضور اباذر جعفری، مدیرکل اطلاع رسانی و تبلیغ نوین معاونت فرهنگی تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی و دکتر رسول جلیلی، عضو شورای عالی فضای مجازی، روز پنجشنبه ۱۶ دی ماه در سالن جلسات معاونت فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم برگزار شد.

در این نشست اباذر جعفری، مدیرکل اطلاع رسانی و تبلیغ نوین معاونت فرهنگی تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی، به ارائه گزارشی از فعالیت های صورت گرفته پرداخت و گفت: توجه به جنبه تبلیغی و ترویجی یکی از اهداف برگزارکنندگان این همایش بوده است و در همین زمینه از نظرات مراکز حوزوی، دانشگاهی و برخی موسسات فرهنگی استفاده کردیم.

وی افزود: در توافقی که با ISC و پژوهشگاه علوم فرهنگ اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی صورت گرفته، مقرر شد که مقالات برگزیده کمیته علمی همایش، به عنوان مقالات ISC هم پذیرفته شوند که موجب ارتقا رتبه علمی ارائه دهندگان مقالات می باشد؛ و تاکنون قریب به ۷۱ چکیده مقاله به دبیرخانه ارسال شده است. مدیرکل اطلاع رسانی و تبلیغ نوین با اشاره به برگزاری نشست های تخصصی

نشست رسانه ای سومین همایش فضای مجازی پاک

دیدار برگزار کنندگان سومین همایش ملی فضای مجازی پاک با آیت الله مکارم شیرازی

نشست مراکز مشارکت کننده در سومین همایش ملی فضای مجازی پاک

نشست فعالان فضای مجازی پاک با وزیر ارتباطات

آماده سازی فضای نمایشگاه فضای مجازی پاک

نشست کمیته اطلاع رسانی سومین همایش ملی فضای مجازی پاک

نشست کمیته علمی سومین همایش ملی فضای مجازی پاک

فضا مجازی

سومین همایش ملی

جدول کارگاه های تخصص همایش

<p>کارگاه ادب و احکام فضای مجازی</p> <p>مرکز ارائه دهنده: پژوهشکده امر به معروف و نهی از منکر</p> <p>سرفصل مباحث: احکام و آداب اینترنت - احکام و آداب شبکه های اجتماعی - احکام و آداب تلفن همراه - احکام و آداب بازی های رایانه ای</p> <p>زمان: شانزدهم اسفند ۹۵ - ساعت ۱۵ الی ۱۸</p>	<p>کارگاه پژوهش های فناورانه با تکیه بر نرم افزارهای علوم اسلامی نور</p> <p>مرکز ارائه دهنده: مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور</p> <p>سرفصل مباحث: پژوهش و روش آن - ابزارهای فناورانه - نرم افزارهای مرکز نور</p> <p>زمان: هفدهم اسفند ۹۵ - ساعت ۹ الی ۱۲</p>	<p>کارگاه تحلیل جرائم فضای مجازی</p> <p>مرکز ارائه دهنده: پلیس فتا</p> <p>سرفصل مباحث: تحلیل مهمترین شگردها و شیوه های کلاهبرداری اینترنتی مبنی بر فضای مجازی</p> <p>زمان: هفدهم اسفند ۹۵ - ساعت ۱۵ الی ۱۸</p>	<p>کارگاه مدیریت سازمان دهی و اسناد دهی منابع (پژوهیار)</p> <p>مرکز ارائه دهنده: مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور</p> <p>سرفصل مباحث: پژوهیار و ابزار جانبی - قابلیت های پژوهیار - امکانات پژوهش یار</p> <p>زمان: هفدهم اسفند ۹۵ - ساعت ۱۵ الی ۱۸</p>
<p>کارگاه اخلاق فعالیت در فضای مجازی با تاکید بر چالش های روابط با کاربران غیر همجنس</p> <p>مرکز ارائه دهنده: مرکز اخلاق و تربیت</p> <p>سرفصل مباحث: اصول و کندهای اخلاقی در اخلاق IT - چالش های اخلاق روابط با کاربران غیر همجنس در فضای مجازی</p> <p>زمان: هفدهم اسفند ۹۵ - ساعت ۱۸ الی ۲۱</p>	<p>کارگاه آسیب شناسی رفتارهای جنسی نامتعارف در فضای مجازی</p> <p>سرفصل مباحث: واقعیت روابط جنسی - بازتعریف رفتارهای جنسی متعارف - تکنیک ها و فنون تبلیغ و گسترش پیام های جنسی نامتعارف</p> <p>زمان: هجدهم اسفند ۹۵ - ساعت ۹ الی ۱۲</p>	<p>کارگاه پایگاه های مجازی نور و نقش کاربردی آن</p> <p>مرکز ارائه دهنده: مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور</p> <p>سرفصل مباحث: مسئیم نور - نورمگز - نور لایب</p> <p>زمان: هجدهم اسفند ۹۵ - ساعت ۹ الی ۱۲</p>	<p>کارگاه سواد فضای مجازی</p> <p>مرکز ارائه دهنده: سازمان فضای مجازی سراج</p> <p>سرفصل مباحث: رژیم مصرف فضای مجازی - کلینیک سلامت معتادان فضای مجازی</p> <p>زمان: هجدهم اسفند ۹۵ - ساعت ۹ الی ۱۲</p>
<p>کارگاه فقه فضای مجازی</p> <p>مرکز ارائه دهنده: پژوهشکده فقه و حقوق - پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی</p> <p>زمان: هجدهم اسفند ۹۵ - ساعت ۱۵ الی ۱۸</p>	<p>کارگاه سواد رسانه ای در تحقق فضای مجازی پاک</p> <p>مرکز ارائه دهنده: دانشگاه تهران</p> <p>سرفصل مباحث: ضرورت، اهمیت و کلیات سواد رسانه ای و راهبردهای ارتقاء و فرهنگ سازی - نقش سواد رسانه در ایمنی خانواده - راهکاری تحول در کشور با سواد رسانه</p> <p>زمان: هجدهم اسفند ۹۵ - ساعت ۱۵ الی ۱۸</p>	<p>کارگاه سواد رسانه ای و فرهنگ سازی در حوزه بازی های رایانه ای</p> <p>مرکز ارائه دهنده: بنیاد بازی های رایانه ای</p> <p>سرفصل مباحث: معرفی نظام رده بندی سنی بازی های رایانه ای - بررسی تاثیرات مثبت و منفی بازی های رایانه ای</p> <p>زمان: هجدهم اسفند ۹۵ - ساعت ۱۸ الی ۲۱</p>	<p>مکان برگزاری</p> <p>قم، چهارراه شهدا، مرکز همایش های غدیر</p>
<p>همراه با ارائه گواهی</p>			

ویژه فقه سومین همایش

فقه و تفسیر:
روابط عمومی دفتر تبلیغات اسلامی
حوزه علمیه قم

سرمدیر: محمد رضا قربان زاده
مدیر ویژه فقه: مهدی کریم زاد
مدیر اجرایی: سید محمد جواد قاضی

www.dte.ir
www.famp2017.ir

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
بامشارکت مراکز علمی حوزوی و دانشگاهی برگزار می کند:

سومین همایش ملی نخستین نمایشگاه

National
Symposium on
The Healthy Cyberspace

در محورهای :

- دکترین فضای مجازی پاک
- فناوری در خدمت فضای مجازی پاک
- فضای مجازی پاک و تولیدات فرهنگی
- فضای مجازی پاک، عناصر تاثیر گذار
- فضای مجازی، آسیب ها، تهدیدها و فرصت ها
- فضای مجازی پاک، قوانین و سنت های ملی و دینی

هفدهم الی نوزدهم اسفند ماه ۱۳۹۵ - شهر مقدس قم

W W W . F A M P 2 0 1 7 . I R

۱۷ و ۱۸ اسفند، کارگاه های علمی و پنل های ارائه مقالات

۱۹ اسفند، سخنرانی های علمی و اختتامیه

بازدید از نمایشگاه ۱۷ الی ۱۹ اسفند از ساعت ۹ تا ۲۰

قم، چهارراه شهدا، ابتدای خیابان معلم، مرکز همایش های غدیر

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
سنت آفرینش

فضای مجازی پاک

